

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Голові Державної судової
адміністрації України
Олексію САЛЬНІКОВУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», при здійсненні парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій

національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено грубі порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Вінківського районного суду Хмельницької області (далі – Суд).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Згідно з положеннями частини 3 статті 50 Кримінального кодексу України покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Під час здійснення 26 квітня 2023 року відвідування Суду, як місця несвободи, для виконання функцій національного превентивного механізму, групою НППМ встановлено невідповідність приміщень Суду вимогам Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі ДБН) та Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

Зокрема, встановлена наявність однієї зали судових засідань для розгляду кримінальних справ та одну камеру для утримування підсудних (засуджених), що є недостатнім згідно із вимогами пункту 6.5.2. ДБН та пункту 10 Інструкції, де передбачено кількість камер із розрахунку три камери на кожен зал судових засідань.

У порушення вимог пункту 11 Інструкції вікна залів судових засідань Суду не обладнані ґратами.

У порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН, пункту 12 Інструкції в приміщенні Суду не облаштовано відповідне приміщення для особового складу варті. Наявне приміщення для конвою - це камера для підсудних (засуджених). З огляду на таке використання одного приміщення особами за різним правовим статусом, підсудні (засуджені) у відповідному приміщенні тримають в металевій клітці, що є порушенням статті 3 Європейської конвенції з прав людини (заборони катувань).

У порушення вимог пункту 15 Інструкції не забезпечено під постійним контролем відеонагляд за приміщеннями та прилеглою територією Суду, у зв'язку із технічно застарілим комп'ютерним обладнанням.

У порушення вимог пункту 6.5 ДБН у приміщенні Суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими). Таке спілкування відбувається у залі судового засідання, чим не забезпечується його конфіденційність.

Через відсутність приміщення для ознайомлення з матеріалами справи, відвідувачі Суду ознайомлюються з ними у приміщенні канцелярії, керівника апарату суду, до якого не мають доступ підсудні (засуджені), які тримаються під вартою, що унеможлиблює реалізацію їх права на захист та суперечить п. 6.4.5 ДБН.

У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» санітарний вузол Суду не пристосований для користування особами з інвалідністю у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати. Окрім того, наявна санітарно-гігієнічна кімната знаходиться в окремому блоці де розміщене конвойне приміщення. Відтак, інші відвідувачі та працівники суду, скористатися даним приміщенням можуть тільки у випадку вільного залу судового засідання призначеного для слухання кримінальних справ, оскільки прохід здійснюється через зал, або скориставшись службовим входом у будівлю з тильної сторони території Суду.

Центральний вхід до Суду обладнаний з порушенням вимог пункту 5.3 Зовнішні пандуси ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», у зв'язку з чим особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до приміщення Суду.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю працівників Вінківського районного суду Хмельницької області, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно статті 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя № 141/0/15-19 від 17.01.2019, Державна судово адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема:

1.2. Обладнати будівлю Суду камерами для підсудних (засуджених) відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН та пунктів 9, 10, 12 Інструкції для забезпечення роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

1.3. Обладнати будівлю Суду кімнатою для розміщення особового складу варті, відповідно до вимог пункту 6.5.3 ДБН, пункту 12 Інструкції.

1.4. Демонтувати металеву клітку для підсудних (засуджених), як того вимагає Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

1.5. Обладнати вікна залів судових засідань Суду ґратами відповідно до вимог пункту 11 Інструкції.

1.6. Обладнати будівлю Суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН.

1.7. Забезпечити оновлення комп'ютерних технічних засобів для здійснення контролю за відеонаглядом приміщень та прилеглої території Суду відповідно до вимог пункту 15 Інструкції.

1.8. Створити умови для відвідування Суду маломобільних груп населення відповідно до вимог пункту 6.1.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

3. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або ненадання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт за результатами відвідування Віньковецького районного суду Хмельницької області на 11 арк.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Шейгец О. (0382) 70-45-00

